

ת"פ 34680/04/13 - מדינת ישראל נגד ליעד סטלמן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 34680-04-13 מדינת ישראל נ' סטלמן

בפני כב' השופטת חנה מרים לומפ בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשם

ליעד סטלמן

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע ביום 5.6.13 על-פי הודאתו, בעבירות לפי סעיף 7(א) בצירוף (ג) ולפי סעיף 10א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973, בכך שביום 14.4.13 בביתו ברח' שחל בירושלים, החזיק בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 7.4028 גרם נטו. הסם היה מחולק ל-12 מנות והנאשם אף החזיק בביתו משקל נייד קטן.

2. המאשימה לא התנגדה לבקשת בא כוח הנאשם לקבל תסקיר בעניינו של הנאשם טרם הטיעונים לעונש והדיונים נדחו מעת לעת לבקשת שירות המבחן, וזאת כדי לאפשר לנאשם להשלים הליך של שיקום. בד-בבד, הנאשם, אשר שהה בתחילה בתנאי מעצר בית, יצא ממעצר הבית והחל לעבוד.

תסקירי שירות המבחן

3. בעניינו של הנאשם התקבלו מספר תסקירים של שירות המבחן. מתסקיר שירות המבחן מיום 16.10.13 עולה כי הנאשם בן 27, נשוי בשנית ואב לילד בן 3. באותה עת הוא אף ציפה ללידת ילד נוסף. הנאשם היה בטיפול במרכז יום וטרם מעצרו עבד במסעדה בירושלים. קצינת המבחן מסרה כי הנאשם בעל אישיות ילדותית ולא מגובשת, סבל מהתמכרות ארוכת שנים לסם, שהחלה עוד בגיל ההתבגרות, ועבר מספר ניסיונות גמילה. בעקבות משבר אישי החל בהתנהגות פורצת גבולות, שכללה מעורבות בפלילים. הנאשם התקשה להסתגל למסגרות חינוכיות, לא גויס לצבא על רקע אי התאמה, בהיותו בן 23 נישא לבת זוגתו ולאחר כשנתיים נפרדו וזאת לאחר שבנם בן השנה בלע סם ששייך לנאשם ונזקק לטיפול רפואי. כשנה עובר למעצרו הכיר הנאשם את בת זוגתו הנוכחית ונישא לה ובני הזוג מתגוררים בבית אביו של הנאשם.

4. הנאשם הביע בפני קצינת המבחן רצון לערוך שינוי בחייו ולהיגמל מסמים. הנאשם השתלב תחילה במרכז יום ובתחילת הדרך חווה קשיים כמפורט בעמ' 2 פסקה 5 לתסקיר, אולם הנאשם גילה נחישות להמשיך בתהליך הגמילה וקצינת המבחן המליצה על דחיית הדיון בשלושה חודשים.

5. מתסקיר שירות המבחן מיום 9.2.14 עולה כי הנאשם ידע קשיים רבים בתחילת הדרך ואף הטיפול במרכז היום פסק. יחד עם זאת, קצינת המבחן ציינה כי הנאשם שמר על קשר עם שירות המבחן והופנה לטיפול ביחידת שלם העירונית. הנאשם מסר בדיקות שתן נקיות מסם והשתלב במסגרת שיחות פרטניות. הגורמים המטפלים התרשמו מרצונו להשתקם, זאת לצד דפוסי התנהגות לא בוגרים ושירות המבחן המליץ על דחייה נוספת בת שלושה חודשים לצורך המשך מעקב אחר הנאשם.
6. מתסקיר שירות המבחן מיום 7.5.14 עולה כי הנאשם המשיך לשתף פעולה באופן מלא עם ההליך הטיפולי במסגרת יחידת שלם. הנאשם הגיע לפגישות הטיפוליות, הנאשם עשה שינוי משמעותי בחייו, נולד לו ילד נוסף, הוא עבר בפעם הראשונה בחייו להתגורר בנפרד מאביו, דבר שתרם לעצמאותו כאדם בוגר. הנאשם עובד לפרנסתו ומסר בדיקות שתן בתדירות של פעם-פעמיים בשבוע שנמצאו נקיות משרידי סם. קצינת המבחן ציינה כי מדובר בשינוי מבורך, אולם הנאשם היה אז בראשית הדרך ונזקק לטיפול ברור וקבוע ולליווי ולתמיכה חיצונית. קצינת המבחן המליצה להטיל על הנאשם עונש של של"צ ומבחן למשך 18 חודשים.
7. מאחר שבא כוח הנאשם לא שהה בארץ במועד הדיון והמאשימה לא אימצה את המלצת שירות המבחן, התבקש תסקיר נוסף בעניינו של הנאשם, ומהתסקיר מיום 10.7.14 עולה כי הנאשם המשיך והגיע לשיחות פרטניות באופן עקבי ומסר בדיקות שתן נקיות משרידי סם. הנאשם החל לחדש את הקשר עם בנו מנישואיו הקודמים, המשיך לעבוד במקום עבודה מסודר וקצינת המבחן שבה והמליצה על הטלת של"צ ומבחן.
8. בישיבת יום 13.7.14, לאחר שבא כוח המאשימה טענה לעונש ולאחר שבא כוח הנאשם שוחח עם ראש יחידת התביעות, הצדדים הגיעו להסכמה לפיה הדיון יידחה בשלושה חודשים, יתקבל תסקיר משלים בעניינו של הנאשם והתביעה תגבש את עמדתה לאחר קבלת התסקיר. מהתסקיר המשלים של שירות המבחן מיום 21.9.14 עולה כי מצבו של הנאשם נותר יציב, הוא המשיך לקבל טיפול במסגרת יחידת שלם, בדיקות השתן שלו נמצאו נקיות, והוא המשיך לעבוד באופן מלא. קצינת המבחן שבה והמליצה על הטלת עונש של של"צ ומבחן.
9. בישיבת יום 21.9.14 ביקשה בא כוח המאשימה לדחות את הדיון כדי לגבש את עמדתה הסופית, וזאת מאחר שתסקיר שירות המבחן התקבל באותו יום. במקביל, בא כוח הנאשם ביקש לבוא בדברים עם ראש יחידת התביעות. הדיון נדחה ליום 30.9.14. גם בישיבת יום 30.9.14 ביקשה בא כוח המאשימה ששירות המבחן יכין תסקיר משלים אשר יציג תוכנית של"צ שלאחריו הצדדים יטענו לעונש.
10. מהתסקיר מיום 3.11.14 עולה כי הנאשם המשיך להגיע לשיחות פרטניות ולשתף פעולה בטיפול, בדיקות השתן שמסר נמצאו נקיות. החל מחודש אוקטובר הופסק הטיפול על רקע אי-תשלום, כאשר קצינת המבחן הדגישה שאי-התשלום נעוץ בקשיים טכניים ולא בחוסר שיתוף פעולה מצד הנאשם. ביום 2.11.14 הנאשם שב ומסר בדיקות שתן אשר נמצאה ללא שרידי סם. קצינת המבחן המליצה על הטלת עונש של של"צ בהיקף של 200 שעות, צו מבחן למשך 18 חודש וכן מאסר על תנאי.

טיעוני הצדדים

11. בא כוח המאשימה הדגישה את חומרת העבירה, העובדה שמדובר בסם קשה שמחולק למנות, מדובר בכמות שהיא פי 24 מהחזקה הקבועה בחוק ויש לבית המשפט לתת את הדעת לנזק שהיה נגרם לחברה אילו הסם לא היה נתפס על-ידי המשטרה. בא כוח המאשימה סברה שמתחם העונש ההולם בעבירות אלה הוא בין 6 חודשים ל-12 חודשי מאסר בפועל, בהתחשב בעברו הפלילי של הנאשם ובכך שכבר ריצה עונשי מאסר, ומנגד בהתחשב בהליך השיקום שהנאשם עבר ובלקחת האחריות, ומשכך ביקשה בא כוח המאשימה להטיל על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות בן 6 חודשים. המאשימה הדגישה כי מדובר בחריגה מהמתחם מטעמי שיקום והגישה פסיקה לתמיכה בטענותיה.

12. בא כוח הנאשם תמה על עמדתה של המאשימה אשר הסכימה לדחיית הדיון לצורך בחינת המשך התקדמותו של הנאשם ובסופו של יום עותרת לעונש שיגדע את תהליך השיקום המוצלח שלו, שכן אם יוטל על הנאשם מאסר בעבודות שירות לתקופה ארוכה, הרי שיאבד את מקום העבודה ויגרם נזק לו ולמשפחה אותה הוא מפרנס. בא כוח הנאשם הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו והציג מקרים חמורים יותר בהם נדונו נאשמים לעונשי מאסר בעבודות שירות. עוד ביקש כי בהתחשב בכמות הסם, בית המשפט יאמץ את המלצת שירות המבחן. כמו כן ביקש להתחשב בתקופה בה היה הנאשם עצור וכן בעובדה שהנאשם שהה במעצר בית לתקופה ממושכת.

13. הנאשם בדברו האחרון הודה לבית המשפט על ההזדמנות שנתנה לו על כך שלראשונה הוא מצליח להתמיד במקום עבודה מסודר, משתכר משכורת יפה, דואג לאשתו ולבתו, מצליח לנהל אורח חיים עצמאי ושליחתו למאסר בעבודות שירות תפסיק הליך מבורך זה. הנאשם הסביר כי הוא אינו מנסה להתחמק מעונש, הבין את הטעות שעשה ומסר כי לא יחזור על טעות זו, שכן הוא אינו רוצה לבזבז את המתנה שניתנה לו - לחיות חיים ללא סמים, להקים משפחה חדשה ולדאוג לפרנסתה.

מתחם העונש ההולם

14. בע"פ 6747/11 מדינת ישראל נ' מערוף אבו ריקי ([טרם פורסם] מיום 3.1.13) חזר בית משפט העליון על החומרה הטמונה בעבירות הקשורות בסמים והנזק הרב אשר הן גורמות לחברה. בית המשפט העליון הפנה לקביעה שנקבעה בע"פ 211/09 אזולאי נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 22.6.2010):

"הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכל, לשרת את מטרת הגמול לעברייין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים, תהא אשר תהא הפונקציה אותה הוא ממלא בשרשרת זו של העברת הסם מיד ליד" (שם, בפסקה 10, וראו גם, ע"פ 9482/09 ביטון נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 24.7.2011); ע"פ 5765/10 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 5.6.2011); ע"פ 3570/09 אבו עמרה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 3.5.2010).

15. עמדת בית המשפט העליון וכן העובדה שהמחוקק קבע לצד עבירת החזקת סם שלא לצריכה עצמית, עונש מאסר של 20 שנה, מלמדים על כך שמדובר בערך חברתי ממעלה ראשונה. במקרה שבפני, כתב האישום הוגש בבית משפט השלום ולכן העונש הקבוע לצד העבירה הוא עד 7 שנות מאסר, אולם גם כך מדובר במדרג החומרה הגבוה ביותר בבית משפט השלום.

16. לעבירת החזקת הסמים מצטרפת עבירה נוספת של החזקת כלים אסורים, כך שמתחם העונש ההולם אירוע זה, מתחשב במכלול העבירות בהן הורשע הנאשם.

17. סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע כי בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה בהתאם לסעיף 40 ט' לחוק העונשין. מנסיבות ביצוע העבירה עולה כי הנאשם החזיק כמות שהיא פי כ-25 מהחזקה הקבועה בחוק, הסם היה מחולק ל-12 מנות והנאשם אף החזיק במשקל.

18. אשר לענישה הנוהגת אשר הציגה ב"כ המאשימה מדובר בכמויות סם גדולות מאוד, ולכן אין לגזור גזירה שווה מגזרי דין אלה. אשר לענישה הנוהגת אותה הציג ב"כ הנאשם היא מתייחסת לנאשמים אשר עברו הליכי שיקום, כאשר בית משפט החליט שלא למצות עימם את הדין, ולהעדיף את אפיק השיקום, ולכן מדובר בעונשים החורגים ממתחם העונש ההולם.

19. סקירת פסקי הדין השונים טרם תיקון 113, מלמדת כי העונשים שהוטלו הם מאסר בפועל ממש. בע"פ (מח' מרכז-לוד) 38435-02-13 **אל עביד נ' מדינת ישראל** (26.5.13), נדחה ערעור של נאשם אשר הורשע בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית בגין החזקת סם מסוג הרואין במשקל של 30 גרם (חלוף זמן של 8 שנים), ונדון ל-12 חודשי מאסר בפועל. בע"פ (מח' חי) 4757-09-12 **דהן נ' מדינת ישראל** (21.3.13), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, קוקאין במשקל של כ-17 גרם, ונדון ל-12 חודשי מאסר בפועל. ר' ת.פ. 8696-08-12 של בית משפט השלום בעכו שם נסקרה בהרחבה עבירת החזקת הסם שלא לצריכה עצמית, כאשר דובר בהחזקת סם מסוג הרואין במשקלים שלא עלו על כ-50 גרם. אכן שם דובר בסם במדרג חומרה גבוה יותר, אולם המתחם נע בין שנתיים מאסר ועד לארבע שנות מאסר.

20. בהתחשב בכל אלה אני סבורה כי מתחם הענישה ההולם, בנסיבותיו של תיק זה, כאשר מדובר בכמות סמים קטנה יותר, נע בין עונש של 4 חודשי מאסר בפועל ועד ל-14 חודשי מאסר בפועל.

חריגה ממתחם העונש ההולם

21. בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, אני סבורה שזה המקרה שיש לחרוג ממתחם העונש ההולם, למרות שמדובר במעשה עבירה בעל חומרה יתרה, וזאת, נוכח הסיכוי הממשי שהנאשם ישתקם ונוכח הנסיבות היוצאות דופן של ההליך אותו עבר הנאשם, למרות הקשיים הרבים בנקודת המוצא ממנה יצא לדרך. "**מקום שבעלי תשובה עומדין, אף צדיקים גמורים אינם עומדין**" (ברכות, דף לד עמוד ב), וזו גם רוח תיקון 113 כאמור בסעיף 40, שכן נסיבות אישיות קשות ביותר, או אדם נורמטיבי שחטא ושב, אין בהם די כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש

ההולם, אלא שיקולים אלה נשקלים בתוך מתחם העונש ההולם. לעומת זאת, המחוקק מצא כי אדם אשר עובר הליך של תיקון ושיקום, רק בעניינו ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם, ואין כמו הנאשם ששהה בבירא עמיקתא ויצא ממקום זה, וקיבל, כפי שאמר, מתנה שניתנה לו - לחיות חיים ללא סמים, להקים משפחה חדשה ולדאוג לפרנסתה, בעקבות הליך השיקום, כדי ללמד על כלל זה.

22. אומנם הנאשם צבר לחובתו 4 הרשעות קודמות בשורה ארוכה של עבירות רכוש ואלימות שבגינן נדון לעונשי מאסר. הנאשם עבר עבירות עוד משנת 2003 כנער, ריצה שני עונשי מאסר כשממאסרו האחרון השתחרר בשנת 2012, ולמרות זאת הנאשם חזר לבצע את העבירה בגינה הוא נאשם בפניי. יחד עם זאת, מדובר בהרשעתו הראשונה בתחום הסמים ומאז ביצוע העבירה חלפה למעלה משנה וחצי, בה הנאשם לא עבר עבירות נוספות.

23. במקרה זה החלטתי להטיל על הנאשם מטעמי שיקום שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב, וזאת נוכח כבדת הדרך הארוכה אותה עבר הנאשם, אשר במשך כשנה וחצי לא עבר עבירות נוספות, העבירות בוצעו על רקע התמכרותו של הנאשם לסמים, הנאשם עבר הליך טיפול משמעותי, כיום הוא הקים משפחה חדשה, עובד באופן מסודר ומתרחק מפעילות עבריינית. יחד עם זאת, בהתחשב בכך שמדובר בעבירת סמים במדרג חומרה גבוה, החלטתי שלא להיעתר להמלצת שירות המבחן במלואה, אלא להתחשב בהמלצה זו ולהרחיב את היקף שעות השירות לתועלת הציבור. לכן בהתחשב בחומרת המעשים מחד, ומאידך, בהתחשב בהליך השיקומי אשר עבר הנאשם, אני מוצאת כי עונש זה הוא המתאים ולא מצאתי להטיל מאסר שירוצה בעבודות שירות, שכן הדבר יפגע באופן אנוש בשיקומו של הנאשם.

24. מעבר לשיקום המשמעותי אותו עבר הנאשם עומדות לו נסיבות רבות לקולא ובהם גילו הצעיר, מצבו המשפחתי, לקיחת האחריות, התקופה בה שהה הנאשם במעצר ובהמשך התקופה הממושכת בה שהה הנאשם בתנאים מגבילים.

25. לפיכך אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים :

א. 400 שעות של"צ על פי תוכנית שיכון שירות המבחן עד ליום 1.1.15.

ב. 12 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מהיום על כל עבירת סמים מסוג פשע.

ג. 3 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מהיום על כל עבירת סמים מסוג עוון.

ד. צו מבחן למשך 18 חודשים מהיום. הנאשם מוזהר כי אם לא ימלא אחר הצו, ידון עונשו מחדש.

ה. הנאשם מוזהר כי אם לא יעמוד בתנאי המבחן או השל"צ ידון
עונשו מחדש.

המזכירות תעביר העתק הפרוטוקול לשירות המבחן.

זכור ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ט חשוון תשע"ה, 12 נובמבר 2014, בנוכחות ב"כ הצדדים והנאשם.